

FRANCESCO ZINGONI

DE ITALIAANSE BESTSELLER

Ware liefde is altijd dichtbij

DE
BELOFTE
VAN DE ZEE

XANDER

ROMAN

FRANCESCO ZINGONI

De belofte van de zee

Uitgegeven door Xander Uitgevers BV
Hamerstraat 3, 1021 JT Amsterdam

www.xanderuitgevers.nl

Oorspronkelijke titel: *Forte come l'onda è il mio amore*

Oorspronkelijke uitgever: Fazi editore

Vertaling: Jan Steemers

Omslagontwerp: MECOB

Omslagbeeld: Getty Images/Arcangel Images

Auteursfoto: Nadia Moro

Zetwerk: Michiel Niesen/ZetProducties

Voor de vertaling van de gedichten van Dylan Thomas is gebruik gemaakt
van de editie Dylan Thomas, *Collected Poems 1934-1953*.

Copyright © 2012 Fazi editore S.r.l.

Copyright voor de Nederlandse taal:

© 2014 Xander Uitgevers BV, Amsterdam

Eerste druk 2014

ISBN 978 94 0160 253 2 / NUR 302

De uitgever heeft getracht alle rechthebbenden te traceren.
Mocht u desondanks menen rechten uit te kunnen oefenen,
dan kunt u contact opnemen met de uitgever.

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt
door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook,
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

*Ter herinnering aan het feit dat deze reis
vier jaar geleden onder een andere titel begon:
Demian Sideheart*

Voor Chiara

*Ik heb de dertien zeeën bevaren,
tot aan de poorten van Llandbyrd
Ik ben maar een kind,
maar uit mijn open borst
wellen immense stranden van licht,
uit mijn middenvoorhoofdsoog
klippen en duinen, minaretbekroonde steden, zonnen en manen
Uitgestrekt op het gloeiende zand
volg ik met gesloten ogen een arend,
vraag God waarom Hij me aanspoort
naast de Zijne andere werelden te scheppen*

Er was eens een geheim strand. Dolgraag was ik dit verhaal zo begonnen, geloof me. Maar helaas, het navolgende heeft niets van een sprookje. Ik kan je niet eens beloven dat het goed afloopt. Natuurlijk staat het je vrij deze of gene wending als pure fantasie te beschouwen. Toch gaat het om een waargebeurd verhaal. Beter gezegd, om het mijne. Nee, een sprookje is het niet.

Het geheime strand. Die naam hadden we verzonnen. Zoals alle verliefden gaven we de dingen nieuwe namen. In werkelijkheid was het slechts een nietig eilandje dat op geen enkele zeekaart voorkwam. Je moest er al varend in deze uitgestrekte wateren toevallig op stuiten.

Wij wisten alleen dat de Pacificische volken het *Poy'Atewa*, 'Roze Parel', noemden. Dat het voor hen een soort heilige plek was. Misschien, zo dachten wij, had het ontbreken op kaarten dus iets met een primitieve religieuze schroom te maken. Of met het feit dat het, zoals werd gezegd, om amper meer dan een ring van roze zand ergens in de oceaan ging. Niemand kwam over de brug met de exacte coördinaten, en áls erover gesproken werd, dan alleen fluisterend, met schichtige blikken, gevolgd door een verstokt zwijgen.

'Een juweel aan het zeeoppervlak, ergens midden in de oceaan.'

'De laatste poort tot *Awu'kumea*, het paradijs op aarde.'

Aldus de verhalen. En ik zal niet ontkennen dat een dergelijke plek een onweerstaanbare aantrekking op ons uitoefende. Maar vervolgens lieten we het los: we waren met vakantie, zelf op zoek gaan naar onbekende kusten behoorde niet tot het soort prikkels dat wij zochten, en geweldige, goed gedocumenteerde zeilbestemmingen waren er in overvloed. Bovendien durfden we te wedden dat het slechts een van de talloze legendes was die men vreemdelingen op de mouw spelddde, een kunstig geweven verhaaltje om toeristen en dromers te strikken.

Maar we vergisten ons. Het geheime strand bestond echt.

Door een gril van het toeval of een beschikking van het noodlot vonden we het uiteindelijk, zonder het zelfs maar te willen.

Nu zijn we daar.

Misschien zijn we er verdwaald geraakt, ik weet het niet meer. Sinds we er zijn, lijkt het of ik met open ogen droom. Of dat ik opnieuw een oude, lang vergeten droom uit mijn vroege jeugd beleef.

Er is hier alleen verblindend licht en een stralende kleurenpracht. Kleuren die alle andere zintuigen overvleugelen.

Het roze van het zand. Het azuur van de hemel, dat in het turkoois van de zee vervloeit. De wit blinkende, tot een kring geordende rotsen, uitgehoud door de wind en tot betoverende bogen getransformeerd. Overal dansen bolletjes licht, zonlicht gebroken door zoutbeparelde wimpers.

En, niet te vergeten, jij bent hier.

Uitgestrekt in het gloeiende zand, pal naast mij. Stralend van vreugde ben jij de bron van al dat licht. De reden waarom ik hier ben, waarom ik zo'n zuiver, kinderlijk, ongebreideld geluk ervaar.

Het gebeurde zo plotseling. Een onverhoopt geschenk, toen ik het het meest nodig had. Ik beweeg mijn tong langs mijn lippen en proef de heerlijke smaak van het zout. In mijn handen heb ik, wie weet waarom, een boek. Mijn hoofd is leeg.

Mijn enige wens is de tijd stil te zetten, zo te blijven, met jou, tot het einde der dagen.

Dan explodeert de zon.

De lucht wordt zwart en rijt in tweeën.

Vogels krijsen aan de hemel,
vissen krijsen in zee.

*De wolken en de sterren storten neer
en worden schaduwen. Worden water.*

Niets ademt meer.

Niets is meer.

ZES MAANDEN LATER

Amper had ik haar alles tot in de kleinste details verteld, of ik had er spijt van. Van achter haar witte schrijfbureau keek dr. Caerdydd in haar witte jas me met ironisch opgetrokken wenkbrauwen en een ongelovige, bijna meewarige glimlach om haar lippen aan.

Stom! Stom! dacht ik met opeengeperste lippen. *Je had haar alleen moeten vertellen wat je je had voorgenomen. En geen woord meer.*

Maar de jonge psychologe had een meelevende, geruststellende blik die zelfs een steen aan het praten zou hebben gekregen. En na alles wat ik had doorgemaakt, had ik die uiteindelijk niet kunnen weerstaan. Pas nu werd me duidelijk wat deze grote blauwe kijkers in werkelijkheid waren: twee gevoelloze dieploden die hun peilingen hadden afgerond.

‘Je moet toegeven – ik mag toch wel “je” zeggen? – dat je verhaal nogal ongelooflijk klinkt.’

Ik verstijfde nog meer. Prompt parkeerde de psychologe haar scepsis en keerde terug naar haar eerdere strategie. Ze glimlachte me toe en sperde haar ogen wijd open als een nieuwsgierige kleuter, het ronde sproetengezicht omlijst door springerige blonde lokken.

‘Maar één ding kan ik je verzekeren. Er is nooit gevaar geweest dat je écht krankzinnig werd. Ik bedoel, alles wat er is gebeurd, zelfs al is nog niet duidelijk wat je werkelijk overkomen is, heeft waarschijnlijk geen psychische schade aangericht. Althans geen blijvende.’

Natuurlijk, mevrouw de psycholoog, dacht ik grimmig. Het gaat geweldig met me. Perfect gewoon.

De psychologe zette haar bril op en rekte haar schouders. Ze had lang geluisterd, nu was het haar beurt om het woord te nemen en het verlossende woord te spreken. Het was duidelijk dat ze dit deel van haar werk erg op prijs stelde.

‘De dingen die je mij beschreef, zijn typerende symptomen van een zogenaamde radicale posttraumatische amnesie.’

Ze liet de term even in de lucht hangen. Het effect was theatraal, en ik hing nu aan haar lippen.

‘Sommige trauma’s zijn zo ingrijpend dat ze zelfs de diepste lagen van

het geheugen uitschakelen,' vervolgde ze. 'Dat kan zelfs zo ver gaan dat iemand zijn eigen taal vergeet. Zich geen woord meer herinnert.'

Precies. Ga door, dacht ik, instemmend knikkend.

'In dergelijke gevallen wordt het onmogelijk om correct te spreken of zelfs maar te denken. De gedachten, die niet langer tot zinnen kunnen worden gearticuleerd, worden een warrige verzameling van impulsen, een chaos van blind door het brein schietende, abstracte emoties. Dat is het zogenaamde syndroom van Steinberg. Een extreme psychische toestand die als waanzin kan worden ervaren. Maar dat is het niet. Normaal gesproken herstelt het taalgeheugen zich vrij snel en daarna krijgt de persoon weer de beschikking over al zijn geestelijke vermogens. Maar het proces is niet pijnloos: vaak doorleeft de persoon een toestand van verwarring, die hem of haar in de waan brengt iets beleefd te hebben wat zich in wérkelijkheid,' zei de psychologe met nadruk, 'alleen in zijn of haar hoofd heeft afgespeeld.'

Ze glimlachte tevreden. Ze had me de wetenschappelijke theorie gepresenteerd die haar stelling zonder twijfel bewees: mijn relaas, mijn versie van de feiten, was in wezen te wijten aan de spinsels van een brein dat in verwarring verkeerde. Zwijgend en met een onuitstaanbare glimlach wachtte ze op mijn reactie. Maar ik had niet meer de kracht er iets tegen in te brengen.

Maar de psychologe vergiste zich. Ja, de symptomen klopten, ik had mijn geheugen verloren en daarna had ik het weer teruggekregen. Maar niet helemaal: ik kon me nog steeds de periode net vóór het geheugenverlies niet herinneren, en ik had al helemaal geen idee door welk 'trauma' het was veroorzaakt. Maar ten eerste had ik me noch iets ingebeeld, noch geloofde ik dat ik destijds het contact met de realiteit verloren had. En ten tweede maakte de dame het zich wel erg gemakkelijk, terwijl ik toch echt maar één stap van de afgrond van vervreemding en waanzin verwijderd was geweest. Dat wist ik maar al te goed, beter dan zij, per slot van rekening had ik het meegemaakt. En noch de medische wetenschap, noch haar psychiatrische theorieën hadden mij kunnen helpen.

Nee, de redding was van verder weg gekomen. Een uitgestoken hand, sporen die ik had moeten volgen, in weerwil van angst en pijn, stralende herinneringen die beetje bij beetje weer waren opgelicht.

Toen was zij daar. Zij, die me op raadselachtige wijze hierheen geleid

had. Zij, de enige ware reden waarom ik alle moeilijkheden getrotseerd had. En nu ik, na alle ellende, had ontdekt – of liever herontdekt – wie zij was, zou ik haar eindelijk ontmoeten, dat hoopte ik tenminste vurig.

In één woord: de redding was door de *liefde* gekomen. Hoe misbruikt en versleten dit woord ook mag zijn, ik zou het niet anders kunnen zeggen. Aan de liefde had ik het te danken dat ik het overleefd had, dat ik mijn naam en mijn gezicht had teruggevonden. Het belangrijkste ontbrak nog: het weerzien met de bron van deze liefde, met oorzaak en gevolg, met háár. En daarmee de onthulling van het grote raadsel, dat van de *dromen*. Spoedig zou alles weer in orde zijn gebracht, alles opgehelderd, zelfs de laatste restjes schaduw over mijn verleden.

Op één punt had de psychologe gelijk: mijn verhaal was ongelooflijk. Toch was het waar, precies zoals ik het verteld had. Nu de puzzelstukjes op hun plek begonnen te vallen, had ik de zekerheid dat ik die dagen daadwerkelijk beleefd had. Ik had ze niet alleen maar gedroomd. Ze waren echt gebeurd. Ze behoorden tot mijn verleden.

Nu wachtte mijn verhaal alleen nog op zijn goede afloop, op de ultieme bekroning, de liefde.

Binnenkort zou ik haar terugzien.

Ik wilde het meer dan wat ook. Ik wilde het zo graag dat ik bij voorbaat de mogelijkheid uitsloot dat het misschien niet zou gebeuren. Die gedachte en de bijbehorende angst had ik verdrongen.

Maar hoezeer ik hem er ook onder hield, de angst wachtte op me, wreed en geduldig.

Achter mij het avontuur van een man zonder herinnering, verloren aan de grenzen van de wereld. Een afgrond die zich gesloten had.

Nu lag, nog onzichtbaar, een ander soort afgrond voor me – die zich niet had gesloten, maar alleen van vorm was veranderd. Die nog steeds op me wachtte, me nog steeds opeiste.

DEEL I

ALS EEN WEDERGEBOORTE

1

ONTWAKEN

Wij, liggend bij zeezand, starend naar geel

Ik weet niet meer wie ik ben.

Een zonnestraal priemde door zijn gesloten oogleden.

en de bange zee, geven smalend af op het honen

Ik weet niet meer hoe ik heet.

Zijn oren registreerden het geruis van de branding.

*van hen die de rode rivieren volgen, holle
alkoof van woorden uit cicadeschaduw*

Ik herinner me niets. Waar ben ik?

Met de grootste moeite opende de man zijn ogen. Het zout had in zijn wimpers een korst gevormd die zijn oogleden dichtplakte. Hij rekte zijn hals om zijn omgeving in zich op te nemen. Een sobere hut. Wanden van riet, een dak van droog gebladerte: een kegel waar fijne lichtstralen doorheen prikten. Een opwaaierend gordijn waarachter een stuk spierwit zandstrand opflitste, en lome golven die, een paar meter verder, bijna tot aan de drempel kropen.

Hij probeerde te gaan zitten. Een stekende pijn in zijn rug deed hem terugvallen, voorover, met zijn gezicht in de grove strozak waarop hij geslapen had. Hij streek met zijn tong over zijn droge lippen en proefde de zoutkristallen die zich in de nacht op zijn lichaam hadden afgezet.

Nogmaals probeerde hij overeind te komen, langzamer nu. Met opeengeklemd tanden om de pijn te verbijten richtte hij zich op. Op de met rietmatten bedekte vloer stonden manden met vruchten en vreemde beeldjes. Hij kon zich niet herinneren ze de avond tevoren gezien te

hebben: iemand moest 's nachts de hut in zijn gekomen. Nu zag hij ook de verspochte spiegel die tegen de wand leunde. Na lang aarzelen keek hij erin. Tussen de weervlekken zag hij zichzelf: het strohaar en de war-rige baard, de door de zon getaande, geschaafde huid, de uitstekende ribben en sleutelbeenderen. Hij kon dertig, misschien vijfendertig jaar oud zijn, moeilijk te zeggen in deze toestand. Een grijze lendendoek was om zijn heupen geslagen. Aandachtig dwaalde zijn blik over het eigen spiegelbeeld en bleef hier en daar hangen. Toen ontmoette hij zijn ogen, groen en onzeker. Ze kwamen hem enorm voor, verloren in de kno-kige oogkassen. Hij staarde erin, oog in oog met zichzelf. Minutenlang bleef hij zo zitten, dof en onbeweeglijk. Zijn blik behoorde toe aan een onbekende. Dit beeld bood geen herkenning, geen herinneringen, geen houvast voor zijn lege brein.

Huiverend kneep hij zijn ogen dicht en zakte op zijn knieën. Zijn ge-balde vuisten bewogen naar zijn slapen, openden zich weer en gleden beschermend voor zijn gezicht.

Wat was er met hem gebeurd? Hoeveel dagen was hij hier al?

Hij had zijn geheugen verloren.

Niet alleen dat: hij had ook de woorden verloren. De herinnering aan zijn taal.

Zonder het filter van de woorden overstelpte de werkelijkheid hem met verwarde beelden, flitsen van onbeheerste emoties, vooral angst, die hem op het fysieke af benauwden en verwarden.

Hij had woorden nodig om zijn gevoelens te ordenen en zin te geven. Hij kon het niet meer. Hij kon niet meer denken.

Hij was als een kind van een paar maanden dat de wereld nog moet verkennen en voor wie alles nog puur en naamloos is. Hij was Adam in het paradijs. Dat mag een zegen lijken, maar dat was het allerminst: on-danks het volledige geheugenverlies bespeurde hij de vage echo van een verloren verleden. Hete tranen rolden over zijn wangen.

Misschien ben ik gek aan het worden.

Hij dacht dit niet met deze woorden, hij ervoer krampachtig schok-kend hun emotionele equivalent. Lange tijd bleef hij zo zitten, met ge-sloten ogen en zijn hoofd tussen zijn vuisten, wachtend tot de troebele kolk was gaan liggen op de bodem van zijn geest en plaatsmaakte voor een helderheid waarin hij ademen kon.

Hij voelde een schaduw over zijn gezicht vallen. In het tegenlicht, bij de ingang van de hut, stond een man die hem toelachte. Hij herkende het gezicht meteen. Het was het eerste beeld geweest waarop zijn blik in zijn nieuwe, herinneringsloze leven gevallen was. Hij herademde. Hij voelde dat deze man hem van een ernstig gevaar, misschien wel van de dood, gered had.

Horu.

De naam echode door zijn brein. Hij probeerde hem hardop uit te spreken, maar zijn stembanden lieten hem in de steek.

Zijn gezicht vertrok tot een grimas van wanhoop. Horu kwam dichterbij en monsterde hem aandachtig, zoals een gewetensvol arts zijn patiënt. Zelfs toen hij de ontstelde, angstige blik ontmoette, bleef zijn stralende glimlach onveranderd.

‘Mauke Nuha!’

Horu’s diepe stem riep hem. Verrast veerde hij op.

Mauke Nuha, dacht hij stom. Dat was zijn nieuwe naam. Zo had men hem na zijn ontwaken genoemd. Hoewel hij voelde dat dit niet zijn echte naam was, moest hij het er voorlopig mee doen. *Mauke Nuha*. De bijzondere achtergrond van deze twee woorden zou hij weldra te horen krijgen.

Horu kwam naast hem zitten en begon behoedzaam op hem in te praten. Zijn gebaren brachten zijn van schelpen gemaakte kettingen en armbanden aan het rammelen. Zijn stem was melodieus en aangenaam, maar zijn woorden waren voor Mauke Nuha betekenisloze klanken. Weliswaar kon hij zich zijn eigen taal niet herinneren, maar, net als bij zijn naam, deed iets hem vermoeden dat dit niet de taal was die door het geheugenverlies uit zijn hoofd gewist was.

Aangezien hij er niets van verstond, beperkte hij zich tot observeren. Horu was bijna een kop kleiner dan hij, donker van huid, stevig gebouwd, en straalde ondanks zijn gevorderde leeftijd iets krachtigs uit. Een dicht netwerk van rimpeltjes doorgroefde zijn ronde gezicht. Zijn mond en neus waren groot en vlezig, zijn haar was zwart en dik, zijn langwerpige ogen, die eruitzagen als twee donkere vensters, waren eveneens diepzwart.

Toen hij merkte dat zijn woorden niets uithaalden, zweeg Horu. Hij boog zich over een houten kist en haalde er een stapel boeken uit tevoorschijn. Hij nam er een ter hand, ging weer zitten en begon er langzaam

in te bladeren. Mauke Nuha's blik volgde het omslaan van de pagina's en bleef hier en daar aan teksten en beelden hangen. Sinds de jongeman op het eiland was, had Horu elke dag iets bedacht om hem te helpen zijn geheugen terug te vinden. Zonder enig resultaat.

Zo brachten ze verscheidene uren door met het doornemen van de boekverzameling die Horu God weet hoe en waar had opgeduikeld. Mauke Nuha bleef onberoerd, de woorden waren voor hem onbegrijpelijke tekens, de afbeeldingen en verbleekte foto's zeiden hem niets. Ook deze poging was mislukt. Toch bleef Horu glimlachen, hij was een zeer geduldig man, die nooit de moed verloor.

Met een hartelijke omhelzing nam hij afscheid van Mauke Nuha en liep naar de deur. Een plotselinge inval deed hem stilstaan. Met een handbeweging nodigde hij Mauke Nuha uit hem te volgen, toen liep hij de hut uit en verdween in het verblindende ochtendlicht.

Het licht dat water en zand terugkaatsten was zo fel dat het oog enkele minuten nodig had om de bovenaardse schoonheid van de plek te bevatten. Het eerste wat Mauke Nuha zag, was het witte strand waar de hut op stond: het had de vorm van een boemerang, strekte zich kilometers lang uit en omarmde een vredige baai, stralend blauw als de hemel. Achter de hut ging het felwit van het zand over in het lommerrijke groen van een weelderige vegetatie van palmen en exotische struiken met wiegende luchtwortels. Verder landinwaarts steeg het terrein en bereikte zijn hoogtepunt in parelkleurige rotsnaalden, gebeeldhouwd door de onvermoeibare fantasie van de wind. Voorbij de lagune liet de donkerblauwe zee zijn witgekopte golven stukslaan op het nu en dan uit het water opflitsende koraalrif, dat het eiland met zijn halfronde vorm beschutte.

Mauke Nuha bleef lange tijd doodstil staan om dit uitzicht te bewonderen. De amnesie had zijn gevoel voor schoonheid niet aangetast en hij ervoer een vluchtig gevoel van opluchting. Het licht en de kleuren hadden een verborgen verlangen in hem aangeroerd, dat erop wachtte ontdekt te worden. De flikkering van een hoop die zich amper langer dan een moment liet vasthouden.

Voorzichtig, stap voor stap, liep hij achter Horu aan. Op het strand en tussen het groen stonden talrijke andere hutten, die samen een klein dorp vormden. Tientallen mensen die op Horu leken wijdden zich aan hun dagelijkse werk. In het water dartelden en lachten de kinde-

ren met kristalheldere stemmen, die de zeebries tot in de wijde omtrek verspreidde. Bij de waterlijn stonden een paar mannen te vissen door primitieve netten achter zich aan te slepen, andere repareerden hun boten – lange kano's die ze op het strand getrokken hadden. Een groep vrouwen bevestigde grote bladeren aan een net van draden die tussen de hutten waren gespannen. Hun melodieuze gezang vervulde de lucht.

Iedereen die hij passeerde hield op met wat hij aan het doen was en keek hem aan. Sommigen groetten hem met een brede glimlach, anderen met bezorgde of medelijdende blikken. De kinderen zwaaiden naar hem en riepen: 'Mauke Nuha! Mauke Nuha!'

Zonder te reageren liep hij verder, met zijn gezicht in zijn handen en zijn ogen zo veel mogelijk gesloten. Zijn fragiele innerlijke evenwicht kon al deze stemmen, gezichten en kleuren amper verdragen. Ze wekten een lichamelijke onbehagen, een soort duizeligheid en misselijkheid.

De twee mannen bereikten een grote, door vier palmen beschaduwde hut: de woning van Horu, de hoofdman van het eiland. In het interieur stapelden zich de meest uiteenlopende en onwaarschijnlijke voorwerpen op, waarvan de enige overeenkomst was dat ze door de zon gebleekt en met een zoutkorst bedekt waren. Een oeroude, ogenschijnlijk kapotte radio had een ereplaats op een stelling van bamboehout. Ernaast, ingelijst achter een glasplaat, prijkte een grote wereldkaart. Horu duwde hem erheen en keek hem vragend aan.

Weet je waar je vandaan komt? vroeg zijn blik. Lange tijd bestudeerde Mauke Nuha de kaart. Zijn blik volgde de kleurige vormen die de fysiognomie van de aarde beschreven, maar in zijn hoofd heerste roerloze duisternis.

Horu wachtte geduldig, toen barstte hij in een bulderend gelach uit en nam hem in zijn armen alsof hij hem wilde troosten. Hij wees naar zijn voeten en vervolgens naar de wereldkaart, naar het midden van de grote blauwe vlek. Hij herhaalde het gebaar ettelijke malen en bleef hartelijk lachen. *Begrijp je? We bevinden ons op een eiland in het midden van de Stille Oceaan, omgeven door een onmetelijke watervlakte.*

Gelukkig kon Mauke Nuha het niet verstaan.

En zo werd de man zonder herinnering met een warme omhelzing weggestuurd uit Horu's hut. Hij zou deze dag doorbrengen zoals de dag ervoor en alle eerdere: hij zou zich zo ver mogelijk van het dorp en zijn

bewoners verwijderen en naar de andere, rotsachtige en onbewoonde kant van het eiland vluchten. Zijn labiele toestand vroeg om eenzaamheid en stilte.

Hij liep het op het oosten gelegen strand helemaal tot het eind toe af; zo ontweek hij de dichte junglevegetatie en de kleine bergachtige rotsformatie, die de ruggengraat van het eiland vormde. Aan de andere zijde verhief de kust zich hoog boven de oceaan en bood talloze, deels steile, deels zachter glooiende inhammen met zanderige kloven en kleine grotten.

Daar ging hij zitten en liet roerloos starend naar het glinsterende water de uren verstrijken. Alleen op deze momenten kwam zijn ziel tot rust, verzonken in een donker, aan tijd en ruimte ontheven niets, met half verdoofde zintuigen, ongevoelig voor dorst en honger. Zelfs de voortdurende pijn aan zijn rug plaagde hem dan niet meer. De eenzame, in de wind ruisende palmen leken hem gade te slaan, zich naar hem toe te buigen en hem te vragen: *Wie ben je? Wat doe je hier?* Misschien wilden ze hem waarschuwen voor het gevaar dat dreigde: een dikke wolk van somberheid was hem aan het omhullen en stond op het punt hem te verstikken. Deze kalme, van pijn verstoken vergetelheid verhulde een bodemloze afgrond, waarvan hij slechts één stap verwijderd was.

Kort voor zonsondergang keerde Mauke Nuha naar het dorp terug. Alleen het donker bracht hem ertoe het gezelschap van mensen te zoeken. Het duister joeg hem angst aan alsof hij een kind was.

De nacht daalde neer. Net als de eerdere nachten lag hij stil en wezenloos voor zijn hut naar de donkere hemel te staren. Hoe lang was hij al hier? Dagen? Maanden misschien? Hij had elk besef van tijd verloren. En zou dat voor altijd zo blijven?

In werkelijkheid waren er sinds zijn ontwaken twee weken verstreken. De dagen hadden zich identiek aaneengeregen en hem uur na uur dichtter naar de rand van de afgrond gebracht.

Zo gingen er nog twee weken voorbij.

Toen kwam de nacht van nieuwe maan, die de maand besloot en de stralende openbaring van de eerste herinnering bracht.